Цана асобнага нумару 15 гр. Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 42 (93). Вільня, Чацьвер 19 Трауня 1927 г. Год III

Сялянская Ніва

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаваньня залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Замаскаваная калёнізацыя.

Ня гледзячы на пратэсты, як беларускага прадстаўніцтва ў Сойме, гэтак сама і самога сялянства на мясцох, калёнізацыя беларускіх зямель прышлымі польскімі элемэнтамі ня спыняецца. Праўда, гэта калёнізацыя прыняла цяпер ужо іншы выгляд, яна ад яўнае і адкрытае перайшла на замаскаваную штучную, а гэтымі замаскаванымі спосабамі робіцца тая самая справа. Замаскованасьць новага спосабу калёнізаваньня нашых зямель выяўляецца ў выкананьні ўрадам „слаўнае" „ўставы аб парцэляцыі і асадніцтве".

Справа ў тым, што згодна з гэтай ўставай, абшарнікі забавязаны тую зямлю, якая перавышае ўстаноўленую ўставаю норму прадаць з вольнае рукі. А калі гэтак, дык можа пры іншых варунках сялянскага дабрабыту, можна было-б скарыстаць з гэтага „дабрадзейства", але-ж галіта беларускага селяніна не дае яму магчымасьці зрабіць гэта. Нельга купіць зямлі, бо няма грошай плаціць абшарніку...

Згодна тае ўставы Зямельны Банк „дапамагае" сялянству купіць зямлю. Дапамагае, але каму? — Толькі не Беларусам, бо для беларускага селяніна крэдытаў няма.

Ня думайце, што Банк проста так і адказаў: Ты Беларус, дык табе не належыць! Не, гэтага нідзе не здарылася!... Але-ж тут дык і праяўляецца ўся штучнасьць калёнізацыі, той калёнізацыі, якая праводзіцца цяпер. Справа ў тым, што самы „працэс", як набыцьця зямлі гэтак сама і здабыцьця крэдыту, гэтак спрытна абгароджаны рожнымі формулкамі і фармальнасьцямі, што ніякія падходы беларускага селяніна не дадуць пажаданых рэзультатаў, бо польскія ўрадоўцы, камбінуючы гэтымі фармулкамі, заўсёды знойдуць спосаб загарадзіць доступ і адхіліць Беларуса ад крэдыту і... ад зямлі.

Устава аб парцэляцыі і асадніцтве як гэтакая, ніякае ролі ня іграе. Усё залежыць ад добрае ці злое волі земскага ўраду. Дык і прыходзіцца бачыць усюды і заўсёды толькі гэтую злую волю, а добрая воля, выяўляецца толькі—Палякам... Той, хто маніцца набыць зямлю за дапамогаю банку ці нават і за свае сродкі, павінен перш-на-перш падаць заяву павятоваму земскаму камісару, ну і прадставіць пры гэтым усе даныя. Сюды ўходзіць і лёяльнасьць, і грамадзянства, і вайсковасьць, і яшчэ многа рожных драбнейшых рэчаў, якія даканаюць селяніна, змучаць яго і пазбавяць зямелькі. Калі-ж з тысячы адзін пераможа гэтыя бар'еркі і дапяецца да права на пакупку зямлі, дык стане перад ім новая сьцяна, у гэтым уся цяжкасьць выяўляецца ў польскасьці абшарніка. Ён гэткую цану запросе, што бедны селянін не здолае даць задатку на'т на адну дзесяціну. І ў канцы ўсіх гэтых канцоў, селянін апусьціць рукі, а тымчасам памаленьку прыяжджаюць выхадцы з над ды з-за Віслы—чыстакроўныя Палякі і забіраюць лёгка і проста „абяцаную зямлю". Ім хутка даецца і дапамога і крэдыт і права на пакупку. І вось гэтакім парадкам калёнізуюцца беларускія землі прышлымі элемэнтамі з этнаграфічнае Польшчы прыносячы і ўліваючы атруту ў адносіны між двумя народамі. Эканамічнае пытаньне — вось найважнейшы дзейнік, які кіруе сучасным жыцьцём, дык і ня дзіва калі, беларускі селянін з больлю на сэрцы крыва глядзіць на таго прыблуду, які забірае ў яго з пад носу — варштат яго працы, крыніцу сродкаў для яго істнаваньня. Гэткім чынам ствараецца ненармальнасьць, паўстае незадаваленьне і забурэньні, паўстае барацьба, хоць пакуль-што глухая, але-ж вачавідная і заядлая...

Барацьба гэта будзе цягнуцца гадамі, але-ж не заціхне, пакуль будзе істнаваць той стан рэчаў, які істнуе цяпер, як сыстэма ўрадаваньня.

Хто выйграе ў гэтай барацьбе? Бязумоўна той за кім права і добрая воля. Разумеецца ня мёртвая літэра права, а тое вышэйшае права, ў сусьвеце, якое можа часамі ігнаруецца злою воляю чалавека, але ніколі ня будзе аканчальным пераможцаю.

Р. Булат.

Новая правакацыя.

У нядзельным нумары абшарніцка-манархістычнага „Słowa" K. Sm. жорстка і правакацыйна секанўў па беларускай нацыянальна-радыкальнай прэсе. У сваім артыкуле аўтар дамагаецца ад пракурора самых жорсткіх і безапэляцыйных рэпрэсыяў адносна беларускае прэсы і выдае беларускіх аўтараў пад нож... Ён сіліцца стварыць падставу для рэпрэсыяў.

„Надходзіць ліквідацыя „Грамады", гавора аўтар, здавалася-б, што „Сялянская Ніва" мусіла-б толькі цешыцца з таго, што зьнікае заядлы і грозны яе праціўнік і канкурэнт, абмяжоўваючыся якім-колечы дыплёматычным і лёгкім пратэстам для захаваньня дэкарацыі, тымчасам, на перакор усялякай лёгіцы на шпальтах гэтае часопісі распачынаецца гістэрычная прагрaмадаўская кампанія, на толькі гвалтоўная ў сваіх пратэстах, што аж выклікае рад канфіскатаў, уплывае яшчэ некалькі тыдняў, дык і спатыкаем новую „кветку": заклік да збору грошы на рэч „палітычных праступнікаў" (як кожнаму ведама ў 90 проц. камуністых!) і перасыланьня іх (грошаў) на рукі рэдакцыі"!

Дык вось чаго чакалі Палякі ад „Сял. Нівы"! Яны думалі што мы будзем радавацца ад таго, што яны душаць свабодную волю Беларускага Народу, будуючы гэтая свае думкі на тэй палеміцы якая зьяўлялася на шпальтах беларускае сялянскае і грамадаўскае прэсы.

На падобныя-ж нападкі „Dz. W." мы адказалі ў № 34 „Сял. Ніва", што „На наш пагляд увесь Беларускі Народ, гэта—адна сям'я і калі мы ў сваім хатнім жыцьці маем якія-колечы спрэчкі, дык гэта ня можа датыкаць эндэкаў", а цяпер і абшарнікаў ды манархістых, мы спадзяёмся, што толькі палемікаю высьвятлім беларускія справы дасканальна і калі польскі ўрад забараніў аднэй старане легальна істнаваць дык гэтым самым нанёс удар і другой, бо пазбавіў магчымасьці крытыкаваць і абгаварыць ідэалёгію тэй стараны.

Далей, у артыкуле „Słowa" ёсьць закіды, што „Сялянскі Саюз" імкнецца насьлядаваць і перахапіць ідэалёгію Грамады. Што можа быць наіўней гэтага?..

Сялянскі Саюз перадусім мае праграму, а хто, як не ідэалёгія творaць праграму? Дый якое можа быць насьледаваньне, калі праграма Сял. Саюзу паводле сялянскае ідэалёгіі зьявілася раней чым праграма Грамады. Разыходжаньні паміж Сял. Саюзам і Грамадою выяўляліся ў тым, што Сял. Саюз ня веручы ў ніякую арыентацыю цьвёрда стаіць на нацыянальным беларускім незалежніцкім грунце і ў гэтым бачыць адзіную магчымасьць дабрабыту, а Грамада ня веручы ў палітычныя і творчыя сілы Беларускага Народу, бачыла выхад з сучаснага прыкрага і цяжкога палажэньня ў Злучаных Штатах Эўропы пры дапамозе з боку іншых. Лічачы гэта не рэальным і адкідаючы ўсякае лякайства, мы змагаліся з гэтаю нявольніцкаю ідэалёгіяй Грамады.

І калі-б ня польскі ўрад, які перарваў нам гэтае ідэалёгічнае змаганьне, дык бязумоўна наша ідэалёгія з арыентацыяй на самых сябе перамагла-б, а тое, што кіраўнікі Грамады перажылі і адкінулі ўжо некалькі ідэалёгічных арыентацыяў давала нам надзею, што гэтая апошняя арыентацыя на „Злучаныя Штаты Эўропы", таксама як і палянафільская зьнікла-бы і тагды настала-бы пара творчае працы над адбудоваю свайго жыцьця сваімі ўласнымі сіламі. Мы цьвёрда верым, што ніхто не дасьць нам збаўленьня, гэта ўжо паказала мінуўшчына, аб гэтым сьведчыць гісторыя. Ніхто ня быў моцны чужою сілаю.

Мы змагаліся з Грамадою ідэалёгічна, адкідаючы фізычны спосаб барацьбы. Вось дзеля чаго памыліліся Палякі, калі чакалі ад нас прыхільнасьці да ліквідацыі Грамады.

Мы ня дзівімся нападкам на нас польскае прэсы і не баімося, аднак-жа лічым, што тыя выступленьні K. Sm., якія бачылі на шпальтах „Słowa" зьяўляюцца правакацыяй, правакацыяй, якая імкнецца стварыць падставы для новых рэпрэсыяў. Лічым, што гэткі спосаб змаганьня з ідэалёгіяй цэлага народу выяўляе некультурнасьць і неэтычнасьць абшарніцка-манархістычнага пісакі, які у даным выпадку зьяўляецца. K. Sm., бо ніводзен шануючы сябе грамадзянін ня стане займацца правакацыйнымі даносамі.

П. Нікель.

СЯЛЯНЕ І РАБОТНІКІ!

прысылайце афяры на палітычных вязьняў.

Беларускі Коопэратыўны Банк.

Як мы ўжо паказвалі, 29 красавіка адбыўся ў Вільні гадавы агульны сход сяброў Беларускага Коопэратыўнага Банку. Цяпер-ж хочам пазнаёміць нашых чытачоў з дзеяльнасьцяй адзінае беларускае крэдытнае ўстановы на ўсю тэрыторыю Заходняе Беларусі.

На 1-га студзеня 1926 году лічылася ўсяго толькі 38 сяброў Банку, але ў працягу 1926 году лічба сяброў шыбка расьце, і на 1-га студзеня 1927 году Банк мае ўжо 963 сяброў.

Характэрна, з каго складаецца гэтыя сябры. Сярод іх — 874 сялян, 7 гандлёвых і прамысловых прадпрыёмстваў, 7 дворных і прамысловых работнікаў, 64 працаўнікі дзяржаўных і грамадзкіх установаў, ды 11 — іншых. Гэтак ясна, што Банк зьяўляецца перадусім сялянскай установай і абслугуе інтарэсы сялянства.

Найвышэйшы крэдыт паасобным сябром у мінулым справаздаўчым годзе вызначаўся 800 злот., а працэнтная такса, згодна з урадавымі распараджэньнямі аб паніжэньні яе, з 24 гадавых памяншалася сьпярша да 18%, а пасьля да 16%.

Усяго за год было выдана сябром Банку праз Цэнтралю і два аддзелы — Пінскі і Глыбоцкі — пазык на агульную суму 28.423 злот. 62 гр. і 20.636 амэрык. даляраў, з якіх аставалася нясплачаных на 1-га студзеня 1927 году 22.293 зл. 57 гр., ды 6.560 амэр. даляраў. Апрача таго, пад залог рэчаў выданы 44 пазыкі на суму 1.165 даляраў, з якіх на 1-га студзеня с. г. аставалася нясплачаных 10 пазык на суму 264 дал.

Запратэставаных вэксалёў (неаплачаных у пару) было на суму 2.016 даляраў. Частка была выкуплена пасьля пратэсту, а ў партфэлі Банку асталося на 1.128 даляраў. Грошы па іх спаганяюцца праз судовых каморнікаў.

Паложана ў Банк грошы, як тэрміновыя ўклады, 4.583 даляры. На 1-га студзеня 1927 году — разам з узносамі папярэдняга году — на гэтым рахунку аставалася 4.931 дал.

На бягучы рахунак было паложана ў працягу 1926 году 72.541 злотых і 8.895 даляраў. На 1-га студзеня с. г. на гэтым рахунку аставалася 16.702 злот. 72 гр. і 3.773 даляры.

Па тэрміновых укладах Банк налічаў і выплачаваў 12 проц. гадавых, а па бягучых рахунках — 3 проц. Усяго за мінулы год было налічана і выплачана працэнтных грошы па тэрміновых укладах і бягучых рахунках 3.879 зл. 50 гр., атрымана зваротна і залічана на рахунак 49 зл. 50 гр., а сума нэтто гэтых працэнтаў сьпісана на рахунак прыбыткаў і страт.

Банк знаходзіцца ў карэспандэнцкіх зносінах з Коопэратыўным Транзітным Банкам у Рызе, па загаду якога выканаў грашовых пераказаў з заграніцы ў Польшчу на суму 10.989 даляраў.

Банк за выдадзеныя пазыкі ў працягу 1926 году атрымаў працэнтаў 19.069 злот. 82 гр., зьвернена 271 зл. 91 гр. З сумы нэтто атрыманых проц. (18.797 зл. 91 гр.) адлічанана на рахунак узятых за 1927 году працэнтаў 1.186 зл. 48 гр., а рэшта ў ліку 17.883 зл. 34 гр. пералічана, як прыбытак брутто, на рахунак прыбыткаў і страт.

Па рахунку бюджэтных выдаткаў (расходы на ўтрыманьне і апэрацыі Банку, ды інш.) было выдана за год 15.634 зл. 13 гр., зьвернена 1.410 зл. 98 гр., а рэшта сьпісана на рахунак прыбыткаў і страт.'

Чысты прыбытак Банку за мінулы год выразіўся ў суме 1.054 зл. 31 гр. Згодна з прапазыцыяй Управы Банку, агульны сход пастанавіў ужыць гэтыя грошы гэтак: адлічыць у запасны капітал, згодна з § 40 статуту, 105 зл. 43 гр., а рэшту — 948 зл. 88 гр. — залічыць, як дэвідэнд (да падзелу) на паявы капітал.

Савецкая Беларусь.

Старшыня Рады Народных Камісараў Савецкай Беларусі ў Менску Адамовіч зволъцены з займанай ім пасады. На яго месца назначаны Галадзёд, прыхільнік Сталіна. Назначэньне гэта мае мэтаю ўмацаваць на Савецкай Беларусі ўладу маскоўскага цэнтральнага ураду і аслабіць незалежніцкія імкненьні Беларусаў, якія ўвесь час значна пашыраюцца. Гэтак прынамся пішуць замежныя газэты.

Вядомы беларускі палітычны дзеяч і культурны працаўнік В. Ластоўскі, які да апошняга часу жыў у Літве, выехаў на сталае жыцьцё ў Менск. Перад гэтым апублікаваў адкрыты ліст у якім заклікае і ўсіх эмігрантаў вярнуцца на Бацькаўшчыну і працаваць на яе карысьць.

З жыцьця пад Польшчай.

Добрыя гаспадары.

„Kurjer Poranny" піша, што в-прэм'ер міністраў п. Бартэль і міністар унутраных справаў п. Складкоўскі энэргічна ўзяліся папраўляць элеватары, каб ссыпаць збожжа, якое мае быць закуплена і прывезена з заграніцы. Аказалася, што слаўная тэза міністра земляробства п. Незабытоўскага, што дзяржава будзе мець карысьць ад дарагоўлі хлеба, дзеля чаго збожжа трэба вывезьць з краю —абанкрутавала, але нажаль позна.

І праўда' цяпер прыйдзецца, як гэта было ў 1925 годзе, плаціць удвая' дараж'й за прывознае збожжа. Як відаць, паводле слоў „Кур'ера Паранная", дык польскі ўрад багаты, але ня розумам. Дазволіў вывезьці хлеб з дзяржавы, каб агаладзіць сваё грамадзянства, а цяпер агледзіўся, што зроблена дрэнна, ды яшчэ аж надта шкодна.

Запалкавая афэра.

Ёсьць у Польшчы саюз гаспадароў фабрык запалкаў, але як выясьнілася, дык гэтыя гаспадары зьяўляюцца толькі ўрадаўцамі шведзкага фабрыканта Крыгера, якому належыць 95 проц. фабрычных акцыяў. Цяпер, калі ўрад на аснове манаполю на запалкі, хацеў гэтыя фабрыкі выкупіць, дык ужо нельга, бо Крыгер не... дазволіць.

Газэты выказваюць надзеі, што ўрад знойдзе патрэбную энэргію, каб адхіліць Крыгера ад фабрыкаў, які зьяўляецца фактычным гаспадаром запалкавай вытворчасьці, пад ахоавй фігавага лістка—саюзу гаспадароў фабрык запалкаў. І радзіць, на разрахунак з „гаспадарамі" ўжыць артыкулаў карнага кадэксу.

Надужыцьце.

У Пазнані ў Д. О. К. VII дакапана вялікіх размераў надужыцьце на шкоду дзяржаўнага скарбу. А імення, некалькі ўрадоўцаў прадалі на карысьць сваей кішані вагон волава пяведамым „купцам". Як заўсёды гэта робіцца, улада распачала энэргічнае сьледзтва.

Барацьба з камуністымі.

У Варшаве пракурор ануліраваў камуністычны сьпісак кандыдатаў на радных у варшаўскую меставую раду, дзеля таго, што заўважыў на тым сьпіску некалькі асобаў, якія судом пазбаўлены грамадзянскіх правоў. Калі проці гэтага запротэстуе Галоўная Выбарная Камісія, дык будзе распушчана. Гэтак моцна і ўпарта бароніць пан пракурор варшаўскую меставую раду ад камуністых!...

Савецка-нямецкі транзіт цераз Польшчу.

За тры месяцы бягучага году цераз Польшчу перавозка тавараў з Расеі да Немцаў і ад Немцаў у Расею выразілася ў гэтакіх даных: З Расеі ў Нямеччыну перавезена за гэты час 1.961.880 пуд., галоўным чынам жалеза, збожжа і яек, апошніх 81.120 пудоў.

З Нямеччыны ў Расею прывозяцца машыны і рожныя хімічныя вырабы.

Крывавыя партыйныя разрахункі.

У Варшаве ў часе прадвыбарнае агітацыі ў меставую раду, працаўнікі пабілі незалежных сацыялістых, з якіх 8 зьбіта лягчэй, а 2-х амаль што нязвыва, ад сьмерці якіх выратавала Ратунковая дапамога.

Выбары ў Астраленцы.

Пры выбарах у меставую раду тут перамагла лявіца. Бурмістрам будзе кандыдат „Str. Chłopskiego".

Месца Палякам у Афганістане.

Нядаўна прыехаў з Афганістану польскі падарожнік Язэп Патоцкі, які на пасяджэньні Ўсходняга Інстытуту зрабіў даклад аб чароўнасьці Афганістану. Выхваляючы гэты малакультурны край, лектар намаляваў пэрспэктывы магчымага дабрабыту. Дык і праўда, навошта калёнізаваць Беларускія землі, ці-ж ня лепей было-б рабіць гэта ў Афганістане?!

Да ведама беларускай вучнёўскай і студэнскай моладзі.

Віленскі Аддзел Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры гэтым даводзе да ведама беларускай вучнёўскай і студэнскай моладзі, што заявы на выезд у Амэрыку больш не прыймаюцца.

Урад Віл. Адз. Б. І. Г. і К.

Кракоўская афэра.

Кракоўскую афэру, якая выкрыта гэтымі днямі, польскія газэты называюць вялікаю. І праўда, адмовіць слушнасьці ў гэтым нельга. Гэтая афэра, паміма таго, што ахапіае шырокія прасторы тэрыторыі, яшчэ ўцягае вялікіх польскіх людзей. Справа ў тым, што сьледам за афэрыстымі, высокімі чынамі паліцыі, Бахрахам і Курнатоўскім, таксама выявілася, што і Шварц, камісар кракаўскае паліцыі—афэрыст.

У Варшаве выкрыта вялікая фабрыкацыя фальшывых польскіх папяровых грошай і вось, ніткі гэтае справы цягнуцца з Варшавы на правінцыю, а цераз польскія „маёвыя прасторы" дацягнуліся яны да старога сталічнага места Кракава і да яе вартаўніка бясьпечнасьці камісара паліцыі Шварца.

У Варшаве арыштавана тры майстры фальшаваньня грошай, а ў Кракаве аднаго „бясьпечніка" Шварца, які браў удзел у фальшаваньні грошай за часоў службы на высокім становішчы ў Варшаве.

У сувязі з гэтаю новавыкрытаю афэраю справа Бахраха і Курнатоўскага лепей высьніцца. І хто ведае, можа будуць новыя сэнсацыі!? Вось ужо ў тых запраўды сэнсацыйных „вынаходках" здольнасьці польскаму розуму нельга пярэчыць. Тут, дык ужо поўны рэкорд. Паліцэйскія камісары і шайкі розных фальшэрщчыкаў ды зладзеяў—супрацоўнікі.

Падобныя здарэньні ў іншых старонках часам зьяўляюцца, але-ж толькі—адзіночныя. У Польшчы мы бачым пейкія стыхійныя праявы.

Запраўды, у гэтым ёсьць нешта сымбалічнае для польскае дзяржаўнасьці.

Красачка польска-франц. прыязьні.

Жырардоўскія ткацкія фабрыкі знаходзяцца ў руках францускага консорцыуму. У склад гэтага консорцыуму ўходзяць некалькі Палякоў.

Ведама, як-жа не даверыцца кансорцыуму, прадстаўніку саюзнае і мілае Францыі. Але-ж апэтыт капіталістых ува ўсіх аднолькавы. Дык і Французы, таксама не паскупіліся на тое, каб, як належыцца дзе можна ацяпаць Польшчу, як добрую прыяцельніцу.

Перадусім францускія капіталістыя, прыяцелі Польшчы захапіўшы жырардоўскія ткацкія фабрыкі паруніліся зьнішчыць гэтыя фабрыкі, каб пазбавіць „страшнага" канкурэнта і ачысьціць польскі рынак для францускіх ткацкіх вырабаў.

Па прыяцельску гэта ім вельмі ўдалося, бо калі ў 1914 годзе на жырардоўскіх фабрыках працавала 8.451 работнік, дык у 1923 годзе ўжо працавала 6.020 работнікаў, а ў бягучым 1927 годзе там працуе толькі 3.020 работнікаў. Гэтакім чынам Французы прыслужыліся прыяцельніцы Польшчы тым, што з жырардаўскіх ткацкіх фабрыкаў выкінулі на брук 5.000 работнікаў, якія цяпер бадзяюцца без занятках.

Як відаць з усяе справы, дык і гэтыя 3.000 работнікаў замест таго, каб вытвараць новыя вырабы, абрабляе францускія поўфабрыкаты, або проста займаецца тым, што да францускіх вырабаў прырабляюць жырардоўскія этыкеты і пушчаюць на рынак, як жырардоўскую прадукцыю.

Гэтую камбінацыю францускі кансорцыум гэтак выпрацаваў, што цяпер мае ледзь 95 тысяч акцыяў, а 240 тысяч акцыяў прадана на бруксэльскай біржы ў Бэльгіі; гэтак піша „Głos Prawdy". Дык знача, нават тыя даходы, якія дадуць гэтыя 3000 работнікаў на жырардоўскіх фабрыках уцякуць за граніцы Польшчы. Усё гэта стварылася па добрай волі польскіх урадаў. Характэрна толькі тое, што гэтае зьявішча бярэ пачатак ад тых часоў, калі марш. Пілсудскі быў начальнікам польскае Рэчыпаспалітае.

Што дзеецца ў сьвеце?

У Кітайскім катле.

Варожыя між сабой арміі Чанг-Тсо-Ліна і Чанг-Кай-Шэка паміж сабою барацьбу прыпынілі, а накіравалі свае сілы на Ханькоў, дзе сядзіць бальшавіцкі кітайскі ўрад Проці гэтага нажыму бальшавікі не ўстаялі і мусяць адступіць. Калі ня зьменіцца што-колечы ў падзеях, дык прыйдзецца кітайскім бальшавікам вельмі дрэнна. Магчыма, што іх арміяю зьліквідуюць.

Чанг-Тсо-Лін вядзе наступленьне на Ханькоў з паўночы ад Пэкіну, Чанг-Кай-Шэк з усходу, ад Нанкіну.

Пасьля ліквідацыі кітайскай бальшавіцкай арміі (калі гэта здарыцца), дык магчыма, што між Чанг-Тсо-Лінам і Чанг-Кай-Шэкам паступіць згода, але-ж... гэта тагды стане рэальным

фактам, калі інтарэсы Англіі і Японіі зыдуцца, якія за сьпінамі розных маршалкаў робяць у Кітаі вайсковыя авантуры абы аслабіць кітайскі народ ды панаваць над ім і вызысківаць.

Францыя.

Францускія лётнікі Нюнжэссэр і Клёсі на самалёце задумалі пералядзець Антлятыцкі акіян. Яны вылядзелі з Парыжа і маніліся спусьціцца ў Нью-Ёрку, дзе адным міліёнэрам вызначана багатая нагарода таму, хто зробіць гэты вялікі паветраны рэйд.

Але-ж ужо некалькі дзён мінула з таго часу, калі павінен быў францускі самалёт быць у Нью-Ёрку і вось, няведама дзеля якіх прычынаў самалёт на месца прызначэньня не зьявіўся. Есьць думкі, што самалёт упаў у мора. Яго шукаюць францускія, ангельскія, нямецкія і амэрыканскія караблі, але ўсё неяк без рэзультату.

Пераляцець цераз Антлятыцкі акіян маніцца амэрыканскія лётчыкі Чэмьерлен і Бэртран. Цяпер яны чакаюць рэзультатаў Нюнжэссэраўскага палёту.

Англія.

На другі нешта дзень пасьля сьвяткаваньня першамайскага работніцкага сьвята ангельскі парлямант прыступіў да разгляду, а цераз некалькі дзён і прыняў урадавы праект аб работніцкіх правох. Гэты закон вельмі сурашэнна ўрэзаў правы ангельскіх работнікаў, гэтак напрыклад забаронена салідарная забастоўка. Гэта знача, калі работнікі адной якой-колечы галіны прамысловасьці ці прадпрыемства забастуюць, дык работнікі другое галіны прамысловасьці або прадпрыемства ня маюць права салідарызавацца з імі, каб зрабіць агульнаю забастоўкаю мацнейшы націск на працадаўцаў. Гэтым законам правы ангельскага работніка значна больш абмежаваны, чым яны былі да вайны. Гэтак вось, дзякуючы сваей пасыўнасьці трацяць работнікі папярэднія свае заваяваньні.

Англо-савецкія адносіны.

Ангельскі ўрад западозрыў у камуністычнай прапагандзе савецкае гандлёвае прадстаўніцтва ў Лёндане і з гэтаю мэтаю заняў тыя будынкі, дзе яно месьцілася, пры гэтым робячы рэвізію.

Як падаюць газэты, дык у савецкім гандлёвым прадпрыемстве ў Лёндане знойдзена многа дакумантаў, якія кампраміттуюць яго, а нават знойдзена і аружжа. Савецкія-ж газэты пішуць, што знойдзены толькі модэлі аружжа, закупленыя ў 1923 годзе ў адной ангельскай фірмы, на трыманьне якіх ёсьць дазвол ангельскае ўлады.

У сувязі з тым думаецца, што паміж Саветамі і Англіяй наступіць дыплёматычныя спрэчкі, а цераз гэта перарвуцца між гэтымі ўрадамі ўсякія зносіны.

Італія.

У Італіі ужо некалькі гадоў пануюць фашыстыя. Гэта палітычная партыя, якая захапіла ўладу і цяпер гэтак кіруе дзяржаваю пад дыктатарствам Мусаліні, як ёй падабаецца. За час свайго панаваньня, паступова фашысты касуюць вольнасьці італьянскіх шырокіх масаў. У адзін час з ангельскім урадам, першымі днямі траўня, фашысты абвясьцілі гэтак званую „Канстытуцыю працы". Гэтая „Канстытуцыя працы" цалком падпарадкуе работнікаў ураду, касуючы работніцкія правы.

Ад гэтага чыну італьянскага ўраду проста захопліваюцца польскія эндэкі. Па іх думцы і польскі ўрад павінен выдаць гэтакі самы фашыстаўскі закон аб працы, бо быццам польскія работнікі замнога маюць вольнасьцей. Прыходзіцца дзівіцца, як гэта магчыма? Над жывымі людзьмі, якія займаюць сваею лічбаю значную частку жыхарства, нейкая фашыстаўская банда робіць тое, што ёй падабаецца!...

Швайцарыя.

У Жэнэве адбываецца сусьветная гаспадарчая канфэрэнцыя, у якой бяруць удзел нешта болей як 40 дзяржаваў у тым ліку і Саветы. Да гэтых часоў з самага 4 г. траўня гаспадарчая канфэрэнцыя нічога цазытыўнага не апрацавала. Увесь час льлецца ракою гутарка, кідаюцца пачкамі рожныя праекты і... толькі. Характэрна, што гэтую канфэрэнцыю газэты называюць „сусьветным гаспадарчым парляментам", але-ж характэрней яшчэ тое, што гэты парлямант пасьля некалькідзёнае працы прыйшоў да пераканаьня, што Эўропа ня можа вярнуцца да перадваеннага палажэньня. Быццам, каб зафіксаваць гаспадарчае банкруцтва Эўропы, зьехаліся прадстаўнікі дзяржаваў з усяе нашае плянэты!... Аб аканчальных выніках канфэрэнцыі падамо ў наступных нумарах.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спішайся выпісаць сваю газэту „Сялянскую Ніву".

НАВІНЫ.

— Справа арыштаваных паслоў. Адчасу арыштаў беларускіх паслоў і дзеячоў прайшло ўжо 3 месяцы, а дагэтуль нічога ня чутна аб заканчэньні судовага сьледства. Калі прыпомнім, дык у сваім часе, польская прэса пацяшала ўсіх, што найбольш за 2 месяцы арыштаваныя грамадаўцы атрымаюць акты абвінавачаньня.

Тымчасам ужо 3 месяцы прайшло і дагэтуль ніводзен з арыштаваных не атрымаў акту абвінавачаньня. Гэтым фактам пацьвярджаецца агульна прынятая сыстэма як найдаўжэй трымаць у вастрогах арыштаваных да разгляду справы.

Трэба ведаць, што арыштаваныя паслы паразвезены аж у Вронкі ў Пазнаншчыну, дзе пазбаўлены дапамогі з рук іхніх сем'яў, бо дарога ў Вронкі задалёкая, ды апрача таго, калі хто наш і прыяздждае адведаць арыштаваных, то яму не дазваляюць бачыцца з імі.

У сувязі з усім гэтым трэба, каб Беларускі Пасольскі Клюб, як толькі будзе адчынена Соймавая сэсыя, падаў інтэрпэляцыю ў справе прысьпяшэньня судовае расправы.

— Вечар беларускай песьні і паэзіі. 15 г. траўня ў Інстытуце Гаспадаркі і Культуры адбыўся вечар Беларускай Песьні і Паэзіі. Сабралася шмат публікі; апрача Беларусаў ад польскага грамадзянства былі такія выдатныя асобы, як праф. М. Зьдзехоўскі і праф. Уладычка.

Хор пад кіраўніцтвам п. А. Стэповіча пяяў шмат беларускіх песьняў. Некалькі намароў выпаўніла солё вядомая сьпявачка Сасноўская, сярод якіх дзьве песьні кампазыцыі сэнатара Багдановіча.

Дэклямаваліся вершы як Янкі Купалы, гэтак сама і маладых беларускіх паэтаў Н. Арсеньневай і інш.

Добрае ўражэньне зрабіла дэклямацыя самым маладым паэтам М. Васільком свайго верша „Мая песьня".

З пасярод беларускіх парлямэнцкіх прадстаўнікоў былі прысутнымі пасол кс. Станкевіч, сэн. Багдановіч і пасол Ярэміч.

— Парабкоўскія справы. 14 г. траўня закончыла сваю працу Раз'емчая Камісія пакліканая да працы Міністрам Працы і Грамадзкай Апекі ў мэтах устанаўленьня варункаў працы і платы ў земляробстве на тэрыторыі віленскага ваяводзтва, выключаючы Ашмянскі павет. Нагул аплаты парабкоўскае працы асталася

Маленькі фэльетон.

КАШМАРЫ.

Антошка Спрытны—правадыр аднае палітычнае групы—перад сном доўга мучыўся, але нарэшце заснуў... І раптам сярод ночы—ні з таго ні з сяго—неяк уздрыгнуў і... праснуўся. Вось быццам нехта ўзяў яго ўсяго, дый страсануў... Абліўся халодным потам, а сэрца б'ецца, б'ецца—ледзь дыхаў...

— А каб яго! каб яго!.— прамарматаў — ізноў кашмары пачынаюцца!... І прыпадняўся... Зірнуў — ноч яшчэ... І калі крыху адыхаўся і зьбіраўся ўжо пераварнуцца на іншы бок, як раптам рукой намацаў, што нешта побач ляжыць...

— Што гэта?!... Сон, ці што?! — перапужана зьдзівіўся...

Ушчыпнуў сябе за нос — не! ня сплю?!...

Ізноў памацаў — ляжыць?!!... і нават заварушыўся...

— Далібог вар'яцею?! — падумаў і ўвесь задрыжэў...

— Не, браток! не вар'яцееш — адказаў нечыйсь голас, але голас быў на гэтулькі знаёмы, быццам ягоны ўласны, што Антошка Спрытны, як быў, саскочыў ложка і хутчэй запаліў электрычнасьць... Лямпачка замігала, і пакой асьвяціўся... Бледны, з выпучанымі вачыма прыглядаўся Антошка ў жаху да ложка...

А тамака сядзеў — а Божачка ты мой! Дык гэта-ж ён сам?! Далібог ён сам — Антошка Спрытны! — вось сядзіць на ложку і да яго прыглядаецца... Твар толькі нейкі ясьнейшы, дый вочкі ня бегаюць, а глядзяць сабе актыта, чэсна — быццам яшчэ нікога не прадалі і сумленьне маюць чыстае... Зусім двайнік мой!...

— Але, але, браток, гэта я... двайнік твой— адказаў на ягоныя думкі голас з ложка — але ты ня пужайся — ня лаяцца і ня біцца я прыйшоў...

— Ну, дзякуй і за гэта! — падумаў Антошка — а то апошні час толькі гэтага і чакаю... Ну што табе трэба?! — ужо больш супакойным голасам спытаўся ён...

Двайнік сумна паглядзеў на яго і заківаў галавой — быццам гаворачы: і што-ж ты нарабіў Антошка?!...

— Ну чаго-ж ты маўчыш?! Кажы канальля?! — ня вытрымаў і перайшоў на свой звычайны тон Антошка...

Двайнік уздыхнуў і сьлёзы паказаліся на вачох...

— Антошка, Антоні! Дарагі брат мой! — пачаў ён — Навошта-ж лаяцца?!... Мы-ж адны, і я бачу цябе наскрозь... дык будзь-жа ты шчырым, ну хоць са мной — тваім двайніком...

— А-а! Наскрозь бачыш?!... У душу заглядаеш?!... Распраканальля?!... Дэфэнзывай займаешся?!...

Двайніка, як адкінула назад... Выпраставаў рукі, быццам адпіхваў ад сябе гэныя Антошкіны сказы...

— Ціха, ціха! Маўчы,—зашаптаў ён і ўвесь затросься — апамятайся, браток мой! Загляні ў сваю душу і прабудзі сваё сумленьне! Паглядзі — які ты быў, які стаў і хто ёсьць ля цябе...

Антошка задрыжэў... Вочы забегалі і заблішчэлі — быццам іскры нейкія пасыпаліся... І са сьціснутымі зубамі і кулакамі здавалася вось, вось зараз кінецца на няпрошанага госьця і гатова было ўжо здарыцца нешта страшэннае, але зірнуўшы на двайніка Антошка неяк затрымаўся і быццам застыў...

Двайнік стаяў ува весь свой рост—супакойны і халодны... І толькі з вочаў яго ўсё больш і больш выходзілі нейкія праменьні і Антошка адчуваў, як яны прапалялі яго ўсяго і як-бы дротам якім аблутвалі — ня мог ні дыхнуць, ні парушыцца...

— Антон! — пачуўся голас двайніка — Кінь свае замеры братабойчыя і пращу цябе, брат мой, паглядзім мы, хоць раз у жыцьці шчыра адзін аднаму ў вочы...

І яны паглядзелі—проста, адкрыта і шчыра...

І зьмірыўся неяк Антошка... усупакоіўся... Што ён убачыў у вачох двайніка — ці сваю цяперашнюю брудную душу, ці сваё прошлае нядаўняшняе, калі ён быў яшчэ паважаным усімі павадыром адраджэнскага беларускага руху, ці можа што іншае — але сьлёзы ракой ліліся праз пальцы, ён ухліпліваў на ўвесь пакой...

— Плач, плач, браток!... Калаці сябе ў грудзі, ачышчайся!... Шмат сьмяцьця маеш на душы... — прагаварыў двайнік...

Але Антошка толькі ўсхліпліваў...

— Усе цябе, бядака, пакінулі... Адзін застаўся — цягнуў далей двайнік...

Антошка падняў галаву...

— Гэта я іх пакінуў...

— Ага, ага... гэта ты сам з імі палаяўся... Гэта ты сам адпіхнуў ад сябе ўсіх сваіх бліжэйшых другаў і прыяцелеў...

— Годзі!... маўчы ужо... не дзяры мае болькі душэўныя... Ня ведаеш ты нічога!...

— А дзе-ж твае другі і супрацоўнікі Менскія?!... А Парыскія, а Варшаўскія, а Віленскія?!...

— Годзі!... Ня муч мяне?! — застагнаў Антошка...

— А хто лаянку распачаў газэтную? Хто праправадзіў сваю сьмярдзякоўшчыну беларускую?!...

— Годзі!... Маўчы ўжо... бо ня вытрымаю!...

— А біць каго пачалі?!...

— Годзі! — ускочыў Антошка — Канальля прадажныя!!... Вон!!!...

І ўнеспадзеўку, як мага, накінуўся на двайніка, і пачалася барацьба не на жыцьцё, а на сьмерць... Абодва біліся і качаліся — то па ложку, то па падлозе... То двайнік перамагаў і тагды Антошка ізноў плакаў, мучыўся і страдаў... То Антошка перамагаў і ізноў чуліся лаянкі, спрэчкі!... І раптам пачуў Антошка, як нешта яго, быццам усяго апаліла, а рука двайніка пралезла ў самое нутро і пачала нешта шукаць і капацца... ён біўся, вырываўся ..

— А-а! знайшоў такі! — ускрыкнуў двайнік, трымаючы ў руках нешта чорнае і сьмярдзючае...

— Ай!... Душа гэта мая! Душа мая!... Аддай маю душу?!... — закрычаў не сваім голасам Антошка і рынуўся на двайніка...

— А душа гэта твая?!... Дык на-жа?! — і размахнуўся двайнік пляснуў Антошкінай душой аб падлогу.,.

Раздаўся трэск — быццам пярун ударыў...

— А-а! Ах!... — ускрыкнуў Антошка і... прасунуўся...

— А бадай яго! Ізноў кашмар! — прамарматаў ён, выціраючы пот...

Стары Хасень.

амаль што бяз перамены. Толькі трохі павялічан вымер зямлі, які даецца парабку на яго карыстаньне ў рахунак платы за працу.

Жаданьні парабкоў аб павышэньні заработкаў наагул, Камісія не задаволіла, бо палічыла, што парабкі атрымоўваючы плату ў натуры, г. з. збожам і іншымі прадуктамі земляробства не адчуваюць дарагоўлі ці няўроды.

— **Канфіскаты.** № 11 беларускай газэты „Наша Праўда“ ад 14 г. траўня канфіскаваны па загаду камісара ўраду на м. Вільню за верш: „Відзеж у вастрозе“.

— **Зацьверджэньне Камісара.** П. Фалеёўскі зацьверджаны адноснымі ўладамі на становішчы Камісару Ўраду м. Вільні.

— **Прычыны сьцюжы.** Прычыны сьцюжы зьяўляецца тое, што на Паўночным акіяне растаяў лёд, дык ад гэтага паўстаўшая сьцюжа ахаладзіла вялікі абшар зямлі. У некаторых мясцовасьцях было 1 градус марозу.

Хутка павінна гэтая сьцюжа кончыцца.

Зьменатычнікі.

Ненавісьць і злосьць, якая апанавала ў апошнія часы вядомага двеяча Антоняга Луцкевіча на ўсіх тых, што ня ідуць пад яго зьменатычніцкую каманду, пасунулася так далёка, што ён, нападаючы на незалежніцкую запраўды сялянскую газэту „Сялянскую Ніву“, пачаў сам сябе сьцёбаць. У адным з апошніх нумараў „Наша Праўда“ перадрукавала з Паўлюкевічаўскага „Бел. Слова“ і абшарніцкага „Słowa“ пісьмо Л. Міцькі такога зьместу:

„Паважаны Пане Рэдактару! Ветліва прашу зьмясьціць гэтыя некалькі слоў. Дзеля таго, што Сялянскі Саюз кіраваны пасламі Ярэмічам і Рагуляй, апошнімі часамі стараецца насьледаваць як праграму, так і тактыку Грамады, што зрабіла гэтулькі шкоды і няшчасьцяў Беларускаму Народу, я ніжэйпадпісаны не жадаючы мець нічога супольнага з палітычным кірункам, які свае сілы мяніцца будаваць на ненавісьці і клясавым змаганьні—гэтым заяўляю, што выступаю з Сялянскага Саюзу. — Люціян Міцько, былы рэдактар „Сялянскае Нівы“.

Разам з гэтым „Наша Праўда“ робіць розныя злосныя вывады проці „Сял. Нівы“. Каб зразумець беспадстаўнасьць іх, трэба высьвіць наступнае:

Л. Міцька трапіў у беларускае жыцьцё дзякуючы нікому іншаму, як б. Грамадзе. Пазналі мы яго, як сэкрэтара Клюбу Беларускае Работніцка-Сялянскае Грамады. Праз нейкі час Л. Міцька пакінуў сваю высокую пасаду тлумачучыся тым, што яму было там душна, бо ён не пагадзіўся з тактыкай Грамады. Некалькі месяцаў б. сэкрэтар грамадоўскага клюбу быў безработным і жыў вымаліваючы ад іншых беззваротныя пазыкі. Здаецца, на'т меў нейдзе нейкую кароткатэрміновую працу і пасьля ізноў хадзіў па віленскім бруку галодны і абдзёрты. У сувязі з такім цяжкім яговым палажэньнем Саюз прыняў яго на адказнага рэдактара „Сял. Нівы“. Надыходзяць арышты Грамадоўцаў, проці чаго „Сял. Ніва“ пачала пратэставаць. Гэтыя пратэсты не падабаюцца ўладам і затым канфіскуюць яны № 7 і 8 „Сял. Нівы“. У страху перад вялікаю адказнасьцю адказны рэдактар Л. Міцька зракаецца рэдактарства.

Праходзе пара месяцаў і па загаду суд. сьледаваццеля арыштоўваюць Міцьку за канфіскаваныя нумары „С. Н.“ і садзяць на Лукішкі. А пасьля на аснове новага паказаньня сьведкаў звальняюць з Лукішак пад нагляд паліцыі. Вышаўшы з вастрогу Міцька выглядаваў да таго знэрваваны, што на кожнага рабіў уражаньне зусім душоў хворага чалавека. У гэтакім стане яговага здароўя пад'ехаў да яго вядомы сваей разбураючай дэфэнзыўнай працай Паўлюкевіч і запэўніў яго, што, калі ён напіша ў яговую і ў абшарніцкую газэту адкрыты ліст, якім будзе шкаляваць Сялянскі Саюз, прыпісваючы яму няістнуючую грамадоўскую тактыку, гэткім спосабам ён звольніцца ад судовае адказнасьці. Гэты аргумант ды яшчэ паўлюкевічаўскі прытулак пераканалі хворага чалавека і вось ён і напісаў пад дыктоўку Паўлюкевіча пісьмо патрэбнае дэфэнзыве.

З усяго гэтага бачым, якую вартасьць мае такое пісьмо, аднак пан Антоні Луцкевіч захацеў у сваей прэсе выкарыстаць яго, як аргумант проці Сял. Саюзу. Але гэта яму не ўдалося, бо якраз Л. Міцька пашоў сьлядамі свайго вучыцеля Луцкевіча, ад якога вучыўся будучы сэкрэтаром Грамады.

Абодва скампраміталі сябе да шчэнту ў вачох беларускагага грамадзянства сваім прадажным зьменатачніцтвам.

Ад Рэдакцыі. Л. Міцько сябрам Сялянскага Саюзу ніколі ня быў, а дзеля гэтага, яго пісьмо аб выхадзе з сябраў Сялянскага Саюзу не адпавядае праўдзе.

Да нас пішуць.

Як яны багацеюць.

(З Белавежы).

Працую я ў пушчы два гады і ніяк не магу зарабіць грошы каб прыкупіць сабе замлі, хоць у нас яе паны і прадаюць па 50—100 злотых за дзесяціну. А набыць зямелькі трэба, тагды можа можна было-б зажыць багацей і не хадзіць гэтак пільна на заработкі ў пушчу. Працую ў пушчы, гляджу і дзіўлюся, як той, які прыймае ад мяне працу, які за гэта называецца брокерам, ходзіць чысьценка, выглядае гладзенка і цераз два месяцы можа купіць вэлёсыпэд і раз'язджае вечарком, а як толькі прыехаў дык ня мог распазнаць дуба ад ясеня, а сасны ад ёлкі?! Здараецца тут і гэтак, што гэны самы брокер па нейкім часе брокераваньня ўжо зробіцца прамыслоўцам, возьме дзялянку лесу і ўжо ад сябе эксплёатуе. Глядзіш нажыве хутка і аўтамабіль!...

І доўга гэтак я дзівіўся, аж-но здарылася такі, што навяло мяне на розум. Прарабіў я ў лесе нешта два тыдні і пайшоў у кантору каб атрымаць грошы. Але касір кажа, што цяпер няма грошай. Пытаюся, калі прыйсьці? Радзіць зусім не хадзіць, бо як будуць грошы, дык брокер прынясе ў лес. Да канторы далёка, дык і добра, што гэтак.

Прайшло нейкі тыдзень, і праўды, калі я запытаўся ў брокера аб грошах, дык і адказаў мне, што ёсьць. А калі ёсьць дык і выплаціў, але даў мне ўсяго 54 злоты. У мяне аж ногі падкасіліся, бо думаў я, што можа якіх каля 100 зл. будзе, а тут зусім нешта іншае!?...

Рабіць нечага, іду ды сумую, і якраз спатыкаю свайго знаёмага... Разгаварыліся гэта мы, а ён радзіць мне да касіра і дазнацца колькі брокер для мяне атрымаў грошай. Я гэтак і зрабіў. Касір паглядзеў і сказаў, што мне належыцца 64 зл. Зацікавіла гэта мяне, дык я ўзяўшы выпіску колькі фэст-мэтраў і якога дрэва я вырабіў і папрасіў чалавека зрабіць мне рахунак і тут ізноў выясьнілася, што і касір ашукаў мяне на 10 злотых. Я да яго... Што-ж—гавора гэта ён мне—памылка!...

Я да брокера... І брокер тлумачыцца памылкаю. Кажа, аддам іншым разам.

Але-ж іншым разам не прышлося атрымоўваць ад іх грошы, бо брокер залічыў мяне бандытам, бунтаўшчыком і аддаліў ад працы.

Пашоў я шукаць другога прамыслоўца, але ўжо болей не дзіўлюся, чаму яны багацеюць, бо давэдаўся і праканаўся, што ў гэтым ім вельмі многа памагае наша малапісьменнасьць. Карыстаючы з гэтага, яны як могуць вызысківаюць нас.

Пакрыўджаны.

Забаўная школа.

(Дзісьненшчына).

У в. Каралева, Гермавіцкай вол. істнуе першы год польская школа, якая адчынілася „дзякаваць“ стараньню солтыса, які ўвесь час дамагаўся гэтай школы.

У сьнежні месяцы лет. году прывёз солтыс вучыцельку і захваліў, што надта добрая, што будзе для нашых дзетак як матка.

Бацькі і дзеці былі вельмі здаволеныя гэтым, дык і хутка распачалося вучэньне.

Але калі пачулі яе гутарку, дык усе назвалі солтыса здраднікам, бо дамагаўся школы, хваліў вучыцельку, але што з яе толк, калі яна галілейка і пабеларуску ані слова.

Дзяцей праваслаўных і старавераў пачала вучыць пад прымусам польскія малітвы, а хто не хацеў вучыцца, дык таго карае...

Кажа, што малітвы трэба вучыцца ў польскай мове, бо будзе вам гонар, тагды як вырасьце, а цяпер вучыцца ўсёроўна...

Але-ж чаму для яе (вучыцелькі) не ўсёроўна? Няхай-бы пабеларуску вучыла!... Вучыць выразаць з паперы галуба або вакно ці яблык, вылепіць з гліны пеўня і інш. Вучыць пяяць песенькі, ну прабавіцца якія дзьве гадзіны і дамоў.

А тымчасам чытаньня, пісаньня і рахаваньня, як галаўнейшага, што павінна даваць школа вучню, дык вучыць мала, бо няма часу, які ўходзіць на польскія модлы, на лепку пеўняў, выразку папяровых галубоў і... песенькі.

Ведама, усё гэта ніякае карысьці не дае дзецям, а наадварот на'т калечыць іх, бо польскага яны не навучацца, а толькі затуманяцца іх маладыя галоўкі.

Цяпер сяляне радыя былі-б каб солтыс адвёз гэтую вучыцельку туды, дзе ўзяў, але-ж цяжка, бо заўсёды лягчэй нажыць хваробу, як пазбавіцца ад яе.

Янка Закінуты.

НАШАЯ ПОШТА.

Дзеля неаплаты падпіскі ад 1-га чэрвеня спыняем высылку газэты наступным грам.: Кеўлю С., Якоўчыку Д., Вайлацкай К., Карніловічу П., Лабару Т., Жыжу Я., Легуну Я., Капітанчыку Н., Гайдзе С., Новаграну М.

Яцкевічу, Жыбку, Чурыжо О., Ушкевічу, Таяновічу, Самяйловічу Ц. — друкі паслалі.

Максіму Салодкаму: Вашай карэспандэнцыі ня варта зьмяшчаць. Проці непажаданых асоб трэба знайсьці лекарства ў форме новых выбараў.

Анісковічу: Вашыя карэспандэнцыі разгледзім. Курсы для дарослых зьяўляюцца даступнымі толькі для віленскіх жыхараў.

Жыбку: Кніжкі і календары можна выпісаць толькі з кнігарні (Вільня, Завальная 7, Беларуская Кнігарня „Пагоня“) за грошы.

У справе неаддаваньня газэты падайце жалабу ў Дырэкцыю Пошты.

Буку: З білетам можаце паступіць так, як самі ўважаеце за лепшае. Можаце таксама яго зьнішчыць.

Голка і Т. Жылка: Матэр'ялы атрымалі памагчымасьці зьмесьцім.

Сапоцьку: Заявы былі атрыманы. Упісное пісьмо каштуе 50 гр., а звычайнае 20 гр. Некаторыя Вашыя лісты прыходзілі ўпіснымі па 50 гр., а апошняе прышло звычайным за 20 гр. На паштовыя маркі можа прышлём каля 1-га.

Белюку Я.: Газэту будзем пасылаць, толькі пасьля жніва павінны прыслаць падпіску.

Банкевічу, Жогліку Я., Самайловічу і Пілецкаму — пробны нумар пасылаем.

Дасталі ад:

Каруноса Янкі, Лейшыка Паўлы, Шэйбака Янкі, Протасэвіча Уладзіміра, Галубовіча К., Сабініча І., Малея В. — па 2 зл.

Мурашкі Аляксея, Рамэйкі Міхася—па 1 зл.

Усім новым падпішчыкам газэту пасылаем.

Куток сьмеху і сатыры.

Спрытная.

— Што татка зрабіў? Гэткае фруктовае дрэва выцяў на спаленьне.

— Але-ж супакойся, то-ж была сухая сьліўка.

— Ну, дык што? Яна-б радзіла сушаныя сьліўкі, якія я вельмі люблю.

Рэдактар і выдавец К. Мацкевіч.

Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.